

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 24Csp/93/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122205591
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Berežná
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8122205591.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Zuzanou Berežnou v spore žalobcu: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., právne zastúpený: JUDr. Matúš Motyka, advokát, so sídlom Námestie SNP 7, 091 01 Stropkov, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2 708,05 eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 270,81 eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti sa žaloba z a m i e t a .

III. P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplataenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 2 708,05 eur. V podanej žalobe tvrdil, že jeho spotrebiteľské práva boli porušené a musel ich brániť v konaní pred súdom, nakoľko žalovaný sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení označil rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 19Csp/235/2018 zo dňa 14.1.2020 a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8CoCsp/28/2020 zo dňa 31.5.2021.

2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a žiadal ju zamietnuť. Tvrdil, že poskytnutím primeraného finančného zadosťučinenia má byť kompenzovaná istá ujma, ktorá spotrebiteľovi v dôsledku porušenia práv priznaných mu právnymi predpismi dodávateľom vznikla. Výška primeraného finančného zadosťučinenia má byť podľa jeho názoru kompenzáciou za straty, ktoré postihnutý utrpel, čo podľa jeho názoru žalovaný ničím nepreukázal.

3. Súd vo veci nariadil termín pojednávania na deň 13.12.2022 a vec prejednal v prítomnosti právneho zástupcu žalobcu, v neprítomnosti žalovaného. Na pojednávaní bolo vykonané dokazovanie oboznámením sa s obsahom predložených listinných dôkazov, z ktorých bol zistený tento skutkový stav:

4. Medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom bola dňa 15.3.2013 uzatvorená zmluva o revolvingovom úvere, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi finančné prostriedky vo výške 1 531,34 eur, pričom žalobca zaplatil formou splátok sumu 2 948 eur. Napriek tejto skutočnosti žalovaný zaslal zamestnávateľovi žalobcu žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy dňa 28.2.2018, na

základe dohody o zrážkach zo mzdy. Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 8Csp/60/2018 bola žalovanému uložená povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy.

5. Medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom bola dňa 31.3.2014 uzatvorená zmluva o revolvingovom úvere, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi finančné prostriedky vo výške 1 500 eur, žalobcovi reálne vyplatil sumu 1 284,25 eur, pričom žalobca zaplatil formou splátok sumu 2 575,61 eur. Napriek tejto skutočnosti žalovaný zaslal zamestnávateľovi žalobcu žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy. Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 7Csp/60/2018 zo dňa 3.10.2018 bola žalovanému uložená povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy.

6. Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 19Csp/235/2018 zo dňa 14.1.2020 bola žalovanému uložená povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 2 708,05 eur s príslušenstvom z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutých úverov. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8CoCsp/28/2020 zo dňa 31.5.2021 bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdené.

7. Na základe takto zisteného skutkového stavu dospel súd k tomuto právnenému záveru:

8. Podľa § 3 odsek 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

9. Podľa § 3 odsek 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

10. Podľa § 4 odsek 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa, predávajúci nesmie

a) ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu,

b) upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3,

c) používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

11. Odvolací súd je toho názoru, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia, ktorý plní pochopiteľne satisfakčnú, reparačnú i odradzujúcu funkciu v tom zmysle, že poskytuje spotrebiteľovi istú mieru odškodnenia a satisfakcie v zmysle vyššie uvedené za problémy, ktoré ako spotrebiteľ v dôsledku nekvalifikovaného postupu dodávateľa - žalovaného utrpel a zároveň má odradiť dodávateľa i poučiť ho v tom smere, aby sa podobného konania voči iným spotrebiteľom nedopúšťal, avšak z povahy tohto inštitútu zároveň vyplýva, že jeho účel nespočíva v priznávaní rovnakej sumy o ktorú by sa bol (nebyť predchádzajúceho súdneho konania) žalovaný trvalo obohatil. Ide o inštitút, ktorý má za úlohu (pri plnení odradzujúcej funkcie) sankcionovať a poučiť dodávateľa, ako si má v spotrebiteľských vzťahoch počínať a aký zmluvný základ má pre ne vytvárať. Tento inštitút nemá mať charakter likvidačný a predovšetkým neproporcionálny, pričom táto neproporcionálnosť by nastala v prípade, ak by sa primerané finančné zadosťučinenie rovnalo výške bezdôvodného obohatenia, ktoré pôvodne žalovaný získal. Toto bezdôvodné obohatenie totiž žalovaný už žalobcovi vydal a pokiaľ má poskytnúť spotrebiteľovi aj zadosťučinenie, nemala by jeho výška byť totožná so sumou, ktorú už spotrebiteľovi vydal (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1CoCsp/9/2021 zo dňa 15.6.2021).

12. Aplikujúc režim zákona č. 250/2007 Z. z. je potom nutné použiť jeho § 3 ods. 5, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok

na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadostučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarcia pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadostučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadostučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadostučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadostučinenia (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019).

13. Podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán súd posúdil tak, že nevyhnutnosť ochrany spotrebiteľa je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, nerovnomernosti znalostí a ekonomickej neúmernosti zdrojov. Systém ochrany zavedený smernicou 93/13/EHS, ktorý bol prebratý aj do Občianskeho zákonníka, vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi z hľadiska jeho vyjednávacej sily, z hľadiska úrovne informovanosti, čo ho vedie k tomu, že pristúpi na podmienky vopred vytvorené predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. V týchto vzťahoch je práve dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje.

14. V predmetnej právnej veci súd považuje za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným existovali dva zmluvné vzťahy založené zmluvami o úvere, ktoré obsahovali neplatnú dohodu o zrážkach zo mzdy, na základe ktorej žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy žalobcu, čím sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil spolu o sumu 2 708,05 eur. Právoplatným súdnym rozhodnutím zo dňa 14. 1.2020 bolo žalovanému uložené toto bezdôvodné obohatenie vo výške 2 708,05 eur vydať žalobcovi, nárok žalobcu bol uplatnený v zákonnej 3-ročnej premlčacej lehote. Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobcu ako spotrebiteľa (tak ako bolo súdom právoplatne rozhodnuté), súd považoval samotný nárok žalobcu na primerané finančné zadostučinenie za dôvodný, a preto žalobe vyhovel, avšak iba sčasti.

15. Súd sa nestotožňuje s názorom žalobcu v tom smere, že suma 2 708,05 eur titulom primeraného finančného zadostučinenia zohľadňuje skutočnosť, že žalovaný v dvoch zmluvách o spotrebiteľskom úvere použil neplatnú dohodu o zrážkach zo mzdy a následkom toho sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil, keďže na vrátenie bezdôvodného obohatenia už bol právoplatne zaviazaný. Požadovaná suma 2 708,05 eur je neprimerane vysoká k sume poskytnutého úveru vo výške 1 531,34 eur a 1 500 eur.

16. Hodnota jedného bodu bolestného pre rok 2022 je vo výške 24,22 eur. Podľa prílohy č. 1 k zákonu č. 437/2004 Z.z. sadzby bodového hodnotenia napr. pre popálenie, poleptanie, omrzliny alebo opareniny III. stupňa povrchu kože v rozsahu od 151 do 200 cm³ povrchu tela sú podľa položky 243c6 hodnotené na 90 bodov, teda 2 179,80 eur.

17. Je nutné zohľadňovať konkrétny skutkový stav tej – ktorej veci, opačný prístup by viedol k prílišnému formalizmu. Zákon hovorí o „primeranom“ finančnom zadostučinení, čo podľa názoru súdu má umožniť súdu posúdiť a zohľadniť jednotlivé prípady osobitne s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. V prípade primeraného finančného zadostučinenia ide o nárok, ktorý podlieha voľnej úvahe súdu (ktorá však musí byť podložená konkrétnymi skutkovými okolnosťami), je potrebné vychádzať

z povinnosti žalobcu tvrdiť a preukázať rozhodujúce skutočnosti, ktoré ho viedli k uplatneniu primeraného finančného zadosťučinenia práve v požadovanej výške. V danom prípade žalobca okrem argumentu, že žalovaný sa na základe neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil, pred súdom neprodukoval žiadne iné tvrdenia ohľadom požadovanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia.

18. V danom prípade súd považoval za spravodlivé priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 270,81 eur, pri výpočte ktorého vychádzal zo skutočnosti, že žalovaný sa na úkor žalobcu obohatil na dvoch úverových zmluvách o sumu spolu 2 708,05 eur na základe neplatných dohôd o zrážkach zo mzdy, 10% tejto sumy predstavuje sumu 270,81 eur, čo je podľa názoru súdu suma adekvátne ako morálna satisfakcia pre žalobcu za porušenie jeho spotrebiteľských práv. V prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

19. Lehotu na plnenie určil súd v súlade s § 232 odsek 3 veta prvá Civilného sporového poriadku v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, nezistiac dôvody pre určenie dlhšej lehoty.

20. Podľa § 255 odsek 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

21. Súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnej výške napriek tomu, že mu nepriznal požadovanú sumu primeraného finančného zadosťučinenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. V danom prípade výška nároku závisela od úvahy súdu. Úvaha súdu sa týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku, ten bol daný. Základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa pritom vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia (na porovnanie rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co 20/2017 zo dňa 05.05.2017).

22. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 262 odsek 2 Civilného sporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Okresný súd Prešov.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

V Prešove, dňa 13. decembra 2022